

Ñanj kartâ nânj huin gachrûn

Apóstol Pablo riñan nej

GÁLATAS

Ga'nín Pablo nuguan' ni'ñanj an riñan nej dinînt nne ruhuâ yuman' snà'ànj Galacia

1 Ñùnj huin Pablo, sí ga'anj gidigân sinîn si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an ni sê nej sí ga'nín ga'ân ni sê nej sí gachrûn sun ñùnj mánj, sa ga'nín ga'ân ni sa gachrûn sun ñùnj huin Ma'an Jesucristo Ma'an sa gana'nînj siganînj nej nîman gi'hiaj Ma'an Ña'anj an, ² ni ga'nín daran' nej dinînt nne ngàj nuguan' ni'ñanj an huaj riñan nej suj huin si-nùhuì Ma'an Jesús nne riñan hio'ó Galacia: ³ Ma'an Ña'anj an riki sunuj u ni gi'hia si ga din'inj ruhuâ nej suj dadin' huê Ma'an huin Rej nê' ni huej huin Rej Ma'an Señor Jesucristo. ⁴ Ni ga ruhuâ Ma'an Señor Jesucristo gahuij rayi'î si-gakîn' nê' guendâ gi'hia si gananin nê' riñan nej gakîn' kij hua huâ diú nne' hiaj, dadin' huê dânanj huin sa garan' ruhuâ Ma'an Re' Ña'anj an, ⁵ ni riñan Ma'an huin sa ga'min hue'ê nê' nìgànj nìn'. Ni huê danj huin nanj ánj.

Nitaj a'ngô nuguan' gi'hiaj gananin nej guiì

⁶ Ûta gahuin ñan'anj ruhuâj dadin' doj sînj diú gachin ni gà' gahuin anêj nej suj riñan Ma'an Ña'anj an, dadin' huê Ma'an gakîn' ga'na' nej suj ngà sunuj gi'hiaj Ma'an Cristo ngà nej suj, sanì nada'a nej suj a'ngô nuguan' ganîn ruhuâ nej suj si gi'hia gananin nej suj. ⁷ Yàngà' ni nitaj si huâ a'ngô nuguan' gi'hiaj gananin nej guiì mánj, sa huaj huin si huâ a'ngô nej sí

duguachej ruhuâ nej suj nî gi'hiaj da' go'ngo nej suj dàj guyumân ruhuâ nej suj, nî gi'hiaj nej sô' dânanj guendâ ruhuâ nej sô' si gachej ruhuâ nej suj da'nga nî sî ginikò' nej suj rukû nuguan' gidigân Ma'an Cristo. ⁸ Nùnj huin si nej ñûnj, nî nùnj huin si 'ngo ángel gininj ga'na' yàtà'a ñaduna gidigân a'ngô nuguan' gi'hiaj ganânin nej guî nî ninîn huaj gà' da' nuguan' gidigân sinîn nej ñûnj, nî ga'na' kastîgu riñan sô' gi'hiaj Ma'an Ña'anj an. ⁹ Nî huê dàj rûn' gataj sinîn nej ñûnj, nî hue danj gataj ñún gunîn nej suj, nî si hua 'ngo sí ninîn gidigân nuguan' gi'hiaj ganânin nej guî dàj rûn' hua nuguan' gidigân sinîn nej ñûnj riñan nej suj, nî ga'na' kastîgu riñan sô' gi'hiaj Ma'an Ña'anj an ñanj ánj.

¹⁰ Nitaj si na'huí, si ga'mîn hue'ê nej guî rayi'í mánj, sa ruhuâj huin si ga'mîn hue'ê Ma'an Ña'anj an rayi'í, nî nitaj si huin ruhuâj si gùnàj hue'é riñan nej guî mánj, sa huin ruhuâj huin si gùnàj hue'ê riñan Ma'an Ña'anj an ñanj ánj.

Dàj gahuin nga guchi' Pablo gahuin sô' apóstol

¹¹ Ruhuâj si gini'in nej suj ñinîn, si ga'mînj nuguan' gi'hiaj ganânin nej guî riñan nej suj, nî sê nuguan' giri ra nej guî huin ga'mînj; ¹² nî sê sí gidigân riñanj nî sê sí rikî nuguan' dânj ganahuin ra'á dadin' Ma'an Jesucristo huin sa gidigân riñanj.

¹³ Dadin' gà' gini'in nej suj dàj gi'hiâ nga gi'nîn riki chrej yîñanj nikaj nej judío, nî ùta ginikó gata rùhuàj si-nùhuí Ma'an Ña'anj an, nî gà' 'ngo dunahuí nej guî nikò' rukû Ma'an Cristo; ¹⁴ nga gané país Israel nî nga gi'nîn riki chrej yîñanj nikaj nej judío nî dânanj ni'ín doj gà' da' nej sí guñan añûn ruhuâ ngàj, nî dânanj ùta dagahuín doj chrej yîñanj gidigân nej yí gà' da' a'ngô nej judío. ¹⁵ Nî Ma'an Ña'anj an huin sa garan' ruhuâ ni'in ñûnj, nî àsj nga ginûnj riki nnî nî gà' hua yuguí gi'hia, nî ganîn sunuj ruhuaj nî gakîñ ñûnj, ¹⁶ nî gidiganj Ma'an Da'nin riñanj, nî huê dan nî ga'anj gànàtâj rayi'ij siganîn nej guî nàsìnùn un, sanî nun ga'anj gachènîj na'ân nej sí dàj gi'hiâ nga gànànînj rayi'ij mánj. ¹⁷ Nî gà' nun

gà'an yuman' snà'ànj Jerusalén ñan màn nej sô' ga'anj gidigân sinin si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an mánj, ñan ga'anj sinin huin riñan hio'ó Arabia, huê dan nị gunumân nún yuman' snà'ànj Damasco.

¹⁸ Ne' rùkù nị nda gachin huà'nin hio'o nị ga'ân ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén dadin' ruhuâj ganarisa'an nga Pedro, nị gané yinun' gui ngà sô'; ¹⁹ sanị nun ginin riñan a'ngô nej sô' ga'anj gidigân sinin mánj, man sô' gini'in huin Jacobo dinin Mạ'an Señor Jesús. ²⁰ Nị ni'in Mạ'an Ña'anj an si yàngà' hia huin nej nuguan' gatâ nị nitaj si gidigañu'ûn mánj.

²¹ Nị ne' rùkù nị ga'an riñan hio'ó Siria ngà riñan hio'ó Silisia. ²² Sanị nun gànàrì' dugui'í ngà nej dinin huin si-nùhuì Mạ'an Jesús nne estado judea, sa huaj huin si gà' ni'in nej sô' Mạ'an Cristo. ²³ Man nuguan' gunin nej sô' huin: "Sí gata rùhuà ni'in nê' nị sí dunahuij nej dinin gimân diu gâchin, hiaj nị ganân sô' riñan nej gui si gùyùmàn ruhuâ ninj ni'in Mạ'an Cristo." ²⁴ Nị rayi'í nị ga'min hue'ê nej sij riñan Mạ'an Ña'anj an.

Ganahuin ra'a a'ngô nej apóstol Pablo

2 Huê danj nị gachin nda yigàn'anj hio'o nị ga'anj nún ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén nị ga'anj Bernabé ngàj, nị huê danj nanj ga'anj Tito ngàj. ² Sanị ga'an ñan màn nej sô' ganin ruhuâ si huin nej sô' doj, dadin' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an garanj da'nga' ruhuâj si ña'an huaj ga'anj gidigân riñan nej sô', dàj hua nuguan' gidigân riñan nej gui nàsinunj un, nị nuguan' dânj huin nuguan' gi'hiaj ganin nej gui. ³ Nị nịkaj dugui'í ngà Tito, nị sô' huin sí 'nà' yuman' Grecia, sanị gà' danj nị nun gi'hiaj guesâj si gà'nè' sô' nninj arán raà nneè nà'aj sô' mánj; ⁴ sanị gatûj huì daj nej sí gataj si huin nej sô' dinin siganin nej núnj, sanị huin nej sô' si gidigañu'unj un, dadin' huaj nej sô' guendâ gayakaj guendâ nej sô' dàj gidigân nej núnj nìkò' rukù Mạ'an Cristo Jesús, dadin' sa ruhuâ nej sô' huin si dagahuin nún nej núnj sa taj ley, ⁵ sanị gà' doj sinj

nun gùyùmàn ruhuâ nej ñûnj dagahuin nej ñûnj nuguan'
gataj nej sô', guendâ ruhuâ nej ñûnj si gâ gè nuguan' yàngà'
gi'hiaj gananin nej guì gùchij riñan nej suj.

⁶ Sanì rayi'fì nej sí ganin ruhuâ si huin nej sô' doj riñan nej
guì a'ngô diú nì nitaj si ganahuij ruhuâj ni'ín nej sô'; dadin'
Ma'an Ña'anj an nì nitaj si gi'hiaj ninin nej guì, nì nej sí
ganin ruhuâ si huin nej sô' doj nì nitaj a'ngô nuguan' nàkà
gidigân nej sô' riñanj mánj. ⁷ Dadin' gini'in nej sô' si gi'hiaj
Ma'an Ña'anj an si gidigân si-nùguàn'an' Ma'an riñan nej sí
nàsìnùnj un, dàj rûn' ga'nin' sunj riñan Pedro nì gi'hia si
gâ'anj gànàta' sô' si-nùguàn'anj riñan nej judío, ⁸ dadin' Ma'an
Ña'anj gi'hiaj yugui Pedro guendâ gahuin sô' sí gâ'anj gidigân
sinin si-nùguàn'anj riñan nej judío, nì huej huin sa gi'hiaj
yugui ñùnj guendâ gâ'anj gidigân sinin si-nùguàn'anj riñan
nej guì nàsìnùnj un,

⁹ Nì ganakaj guendâ Santiago, Pedro nì Juan si rikì Ma'an
Ña'anj an sunuj u riñanj, dadin' nej sô' nìkìn' riñan nej sô'
nikò' rukù Ma'an Cristo, nì ganahuin rà'a nej sô' ñùnj ngà
Bernabé, nì ga'nin nej sô' ga'anj nguèj ñûnj riñan nej guì
nàsìnùnj un nì gunâj nej sô' guendâ gidigân nej sô' riñan nej
judío. ¹⁰ Nì man sa gachin ni'hiaj nej sô' riñan nej ñûnj huin si
gananun ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj nej guì ran' àko; nì nga
gini'ín nej guì ran' àko nì ùta hio guruguñu'un riñan ninj.

Ran' Pablo Pedro nga nne nguèj sij ruhuâ yuman' Antioquia

¹¹ Sanì nga guchi' Pedro ruhuâ yuman' snà'anj Antioquia, nì
riñan, riñan gatâ gunin sij si nitaj si dùgùnàj hua sa gi'hiaj sij.
¹² Dadin' nga ga'na' sinin Pedro nì ya sij ngà nej sí nàsìnùnj
nikò' rukù Ma'an Cristo, sanì nga ga'na' a'ngô nej judío nìkaj
dugui' ngà Santiago nì guxun sij ma'an sij nì gi'hiaj anêj sij
ma'an sij nì nun ga'huej sij ya sij ngà nej sí nàsìnùnj u, dadin'
yu'hui' sij ni'in sij nej judío. ¹³ Nì huê danj nanj gidigañu'unj
nej judío dânj a'ngô nej judío gà' guyumân ruhuâ ni'in Ma'an
Cristo, nì nda Bernabé gidigañu'unj nej sij. ¹⁴ Sanì nga gini'ín

si nitaj si aché nika nej sij ni nitaj si dagahuin nej sij dàj rún' gidigân Ma'an Cristo, ni màn daran' nej sij ni riñan, riñan gatâ gunin Pedro: Sò', "ni huin' judío, sani gi'hiâ' dàj rún' gi'hiaj nej sí nàsinùnĵ un dadin' nitaj si gi'hiâ' dàj rún' gi'hiaj nej judío. Nùnĵ huin saj ni gi'hiaj guesâ' si nej sí nàsinùnĵ un ni dagahuin nej sô' chrej yñànĵ nĵ kaj nej judío rà'aj."

**Da'hui nej judío gùyùmàn ruhuâ nej sij ni'in nej
sij Ma'an Cristo da'nga ni ganarin nej sij**

¹⁵ Dadin' nè' ni àsj ga'ngo' ni huin' judío, ni nitaj si huin' sí gakin'in dàj rún' huin nej sí nàsinùnĵ un, ¹⁶ ni gà' ni'în' si nej judío ni nùnĵ huin si dagahuin nej sij sa taj ley sani gà' danĵ ni sĵ ganarè' si-gakin' nej sij, dadin' ga'hue gànàrè' si-gakin' nej sij guendâ guyumân ruhuâ nej sij ni'in nej sij Ma'an Cristo, huê danĵ nanĵ guyumân ruhuâ nej ñúnĵ ni'in nej ñúnĵ Ma'an Cristo, ni rayi'í dan ni ga'hue ganarè' si-gakin' nej ñúnĵ, ni sê ley gi'hiaj ganarè' si-gakin' nej ñúnĵ, dadin' gà' si 'ngo nej guiĵ sĵ ga'hue gànàrè' si-gakin' gi'hiaj ley mánĵ.

¹⁷ Ni si nana'hui' nej ñúnĵ Ma'an Cristo guendâ nadurè'ej si-gakin' nej ñúnĵ, ni hua nanĵ hua gakin'in riñan nej ñúnĵ, hiô' ni Ma'an Cristo huin sa gidigân gi'hiaj nej ñúnĵ gakin'in nanĵ nîn'. Sê danĵ huin mánĵ. ¹⁸ Ni si gatâ si nitaj si ni'ñanj ley, ni ne' rùkù ni gata si hua nanĵ ni'ñanj ley, hiô' ni hia ni huin sí gi'hiaj gakin'in nanĵ ánĵ. ¹⁹ Guendâ ley ni huin sí gahui'i, dadin' gahui' nimânĵ gi'hiaj ley. Sani hĵaj ni ganahuin ni'nàĵ gi'hiaj Ma'an Jesús. ²⁰ Nĵkòĵ riñan rugutsii ngà Ma'an Cristo, ni nitaj si nĵ kaj sun nneè kù riñànĵ, dadin' Ma'an Cristo nĵ kaj sun riñànĵ, ni sa gi'hiâ ngà nneè kù, ni gi'hiâ dadin' guyumân ruhuaj ni'in si Ma'an Jesús huin Da'ní Ma'an Ña'anĵ an, dadin' 'i ruhuâ Ma'an Cristo ni'in ñúnĵ, ni ga ruhuaj gahuiĵ rayi'í. ²¹ Si ga'hue gudunâ sunuj riki Ma'an Ña'anĵ an riñànĵ, dadin' si ley gi'hiaj ga'hue gànàrè' si-gakinĵ, hiô' ni nitaj guenda gahui' Ma'an Cristo mánĵ.

**Si gùyùmàn ruhuô' nî ga'hue ganahuin
ro'ô' Ma'an Espíritu Santo**

3 Aya' nej suj màn yuman' Galatas dadin' na'huej nej suj gayakaj guendâ nej suj gà' mánj. Nî ahuin si gidigañu'unj nî nun ga'huej nej suj dagahuin nej suj riñan nuguan' yàngà'a rà'aj. Dadin' úta nî'nînj gananiñj riñan nej suj si ginikò' Ma'an Jesucristo riñan rugutsii. ² Ruhuâj si ðunanikàj nej suj nuguan' nânj riñânj. Nî ganahuin rà'a nej suj Ma'an Espíritu Santo guendâ dagahuin nej suj sa taj ley nî'. Si ganahuin rà'a nej suj Ma'an Espíritu Santo guendâ gunînj nej suj nî guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj nuguan' gi'hiaj gananiñ nej suj sà'. ³ Sí na'huej gayakaj guendâ huin nej suj. Dadin' nga gayi'î sinînj nej suj nî dagahuin nej suj sa taj Ma'an Espíritu Santo, sani hiaj nî 'hiaj guesâ nîñ nej suj dagahuin nej suj sa taj ley. ⁴ Úta giran' sañun nej suj rayi'î si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an sani nitaj guenda ni'ñanj si giran' sañun nej suj mánj, yàngà' hia nî nitaj si ni'ñanj si giran' sañun nej suj mánj. ⁵ Nî rikî Ma'an Ña'anj an Espíritu Santo riñan nej suj, nî gi'hiaj Ma'an sa gahuin ña'anj ruhuô' siganiñj nej suj, rayi'î guendâ dagahuin nej suj sa taj ley nî'. Si guendâ guyumân ruhuâ nej suj nuguan' gi'hiaj gananiñ nej suj sà'.

Guchi' Ma'an Ña'anj an 'ngo du'hua ngà sachij Abraham

⁶ Huê danj nanj guyumân ruhuâ Abraham nuguan' gataj Ma'an Ña'anj an riñan sô', nî rayi'î dan nî ganakaj guendâ Ma'an Ña'anj an nî gahuin sô' sí gi'hiaj sa nîkaa riñanj. ⁷ Ruhuâj si ginî'in nej suj, nî nej guîi guyumân ruhuâ nî huin ninj da'ní sachij Abraham. ⁸ Nî àsij nâ nî huê danj gà' nnunj riñan ñanj si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, nî si gùyùmàn ruhuâ nej guîi nàsìnùnj un ni'in ninj Ma'an Ña'anj an nî ga'hue gahuin ninj guîi gi'hiaj sa nîkaa, nî gataj Ma'an Ña'anj an si rayi'î sa hue'ê gi'hiaj sachij Abraham: "Nî rayi'î sa gi'hiaj sô' nî huê danj nanj gananiñ daran' nej guîi màn nîñ' gàchrà' ruhuâ yumiguii, guendâ guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Ma'an

Jesús.”⁹ Rayi'î dan nî nej guiî guyumân ruhuâ dâj rûn' guyumân ruhuâ Abraham nî ganahuin rà'a ninj sa huâ hue'ê.

¹⁰ Dadin' daran' nej guiî ginûn ñan sa taj ley nî gùyùmàn sañuun riñan ninj, dadin' huê danj nnunj riñan ñanj: “Nî giran' sañun daran' nej guiî nun dagahuin daran' nej sun giyi'nin' riñan si-ley Ma'an Ña'anj an.”¹¹ Dadin' gà' si 'ngo nej guiî nî sî ganaruhui si-gakîn' ninj gi'hiaj ley mánj, sa ni'în' huin dadin' huê danj nnunj riñan ñanj: “Nî guiî gi'hiaj sa nîkãa nî guendâ guyumân ruhuâ ninj nî ga'hue gane nigànj ninj ngà Ma'an Ña'anj an.”¹² Ley nî nitaj si gidiganj si ña'an huaj si gùyùmàn ruhuô', dadin' sa ta huin: “Nej guiî dagahuin sa taj ley nî ga'hue ga nî'nà' ninj gi'hia.”

¹³ Ma'an Cristo gi'hiaj gananiñ' riñan sañun rikî ley riñun', nî ga'nin' ruhuaj giran' sañunj rayi'î si-gakîn', dadin' huê danj nnunj riñan ñanj: “Nej sí dunikò' nej sij riñan chrun nî gahuin nej sô' sí kij huaa riñan Ma'an Ña'anj an.”¹⁴ Rayi'î guendâ giran' sañun Ma'an Jesús nî gachîn sa huâ hue'ê guyumân riñan Abraham riñan nej guiî nàsinùnj un, nî guendâ guyumân ruhuô' nî ganahuin ro'ô' Ma'an Espiritu Santo.

Gataj Ma'an Ña'anj an si huâ sa ga'huij nî huê danj nanj ga'huij si-ley ra'a nej israelita

¹⁵ Dinînj, ga'min nuguan' giri rà ma'an: Nî nùnj si nej síi guchi' 'ngo du'hua siganînj nej ma'an nej sô', nî ne' rùkù nga gisîj gi'hiaj hia nej sô' si-nùguàn' nej sô', nî gà' si 'ngo nej sô' sî ga'hue nànikàj rùkù ñûn nî gà' si ga'hue gùnùtâ' nej sô' nuguan'an yichrá nuguan' gà' guchi' nej sô' 'ngo du'hua mánj.

¹⁶ Huê danj nî, riñan Abraham gataj Ma'an Ña'anj an si hua 'ngo sa ga'huij riñan sô', nî gata si nagane ñan 'ngo da'ní sô' riñan sô'. Huê danj nî nun gata: “Si nagane ñan gà'ì da'ní sô' riñan sô' mánj”, nej si ga'hue garan da'nga' ruhuô' si ga'na' gà'ì ran' nej síi nanikîn' riñan sô', dadin' rikij garan da'nga' ruhuô' si 'ngo rin síi nanikîn' riñan sô': “Nî nagane ñan 'ngo da'ní sô' riñan sô'”, nî huê danj huin Ma'an Cristo.¹⁷ Huê nej

nânj, huin nej sa tâ: Ni nga gataj Ma'an Ña'anj an si hua 'ngo sa ga'huij ra'a sô' ni huê nuguan' dânj huin sa nagihiaj nâkaj ngà Ma'an Cristo, dadin' gachin ga'anj sientu tá kô chi' hio'o ni guyumân ley riñan Moisés, sanj gà' danj ni nun nadurè' ley nuguan' guchi' Ma'an Ña'anj an 'ngo du'hua ngà Abraham, huê danj ni nun gànàrè' nuguan' gi'hiaj hia ngà sô' mánj.

¹⁸ Dadin' si ley gi'hiaj ni ganahuin rò'ô' nanì'hiô', hiô' ni sê rayi'f guendâ gataj Ma'an Ña'anj an si hua 'ngo sa ga'huij ra'a Abraham huin ni gànàrì' nanì'hiô' gà' mánj; sanj gataj Ma'an Ña'anj an si hua sa ga'huij ra'a Abraham ni ga'huì' yàngaj sa gata dânj riñan sô'.

¹⁹ Hiô' ni. Ahuin guenda niñanj ley rà'aj. Ni nagihiaj niko Ma'an Ña'anj an si-ley rayi'f si-gakin' nej gui; ni nuguan' nânj ginikaj ñu'unj nda guyumân “ma'an sa nagane ñan riñan Abraham” sô' rayi'i gataj Ma'an Ña'anj an si hua sa ga'huij riñan sô', ni ley dânj guyumân gi'hiaj nej ángel ni Moisés ganahuin rà'a ley dânj. ²⁰ Sanj nga 'ngo rin sí ga'min rayi'f sô' ni nitaj si garânj sun sô' si ganikin' a'ngô sí ga'min rayi'f sô' mánj; Sanj 'ngo rin Ma'an Ña'anj an hua nanj ánj.

Sa gidigân ley

²¹ Hiô' ni gunin' ley ngà nuguan gataj Ma'an Ña'anj an si hua 'ngo sa ga'huij nanj nîn'. Hia ni nitaj si gunin' ngue mánj. Dadin' si ga'hue ganahuin nì'nà' nej gui gi'hiaj ley, hiô' ni yàngà' hia ni ga'hue gi'hiaj nej gui sa nika. ²² Sanj sa taj, riñan ñanj si-nuguan' Ma'an Ña'anj an huin, ni daran' nej gui ni nne ninin' ninj riñan gakin'in, ni nej gui gùyùmàn ruhuâ ni'in Ma'an Cristo ni ga'hue ganahuin rà'a ninj sa gataj Ma'an Ña'anj an ga'huij riñan ninj nanj ánj.

²³ Nga nîn' gachin gùyùmàn ruhuô' nuguan' gi'hiaj ganānin', ni gane ninin' dukuâ ga'a gi'hiaj gakin'in, nda gui garânj da'nga' ruhuô' si ñā'an huaj si gùyùmàn ruhuô' ni'in nuguan' gi'hiaj ganānin'. ²⁴ Ni ley gahuin dāj rûn' huin 'ngo maestrû gidigân ñùn', ni ginika ga'an ñùn' riñan Ma'an Cristo, da'nga ni sî gitá gakin'in yichrô' guendâ guyumân ruhuô'. ²⁵ Sanj nga

guyumân ruhuô' ni'în' nuguan' gi'hiaj ganānin', ni nitaj si digigân maestrû nûn' gà' mánj.

²⁶ Dadin' daran' nej suj huin da'ní Ma'an Ña'anj an guendâ guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma'an Jesús. ²⁷ Dadin' daran' nej guî gata' nne ngà Ma'an Cristo, ni Ma'an Cristo huin sa nagi'hiaj nàkà ninj. ²⁸ Ni nitaj si ni'ñanj si gahuîn' judío nej si gahuîn' sí nàsìnùnj un, ni nitaj si ni'ñanj si gahuîn' sí gi'ninj gi'hiaj sun chre nej si hua ni'ninj riñun', ni sê si huin síi doj gà' da' nej siyànàa mánj, dadin' ngà Ma'an Cristo Jesús ni 'ngo rîn guî huin nê'. ²⁹ Ni si huin nej suj da'ní Ma'an Cristo, yàngà' hia ni huin nej suj da'ní Abraham, ni ganahuin ra'a nej suj nanì'hiaj sô' dâj rûn' ga'hui' Ma'an Ña'anj an si-nuguàn'anj riñan sô'.

4 Sani huê danj nanj gatâ: Ni nga nîn' huin ran gachij silfj ganahuin rà'a nanì'hiaj rej, ni nitaj si a'nîn' sô' riñan sí 'nînj gi'hiaj sun chre riñan rej sô' mánj, nùnj huin si huin sô' señor riñan daran' nej rasun huin si'hiaj rej sô'; ² sani hua nanj nîkaj ñu'unj sí dugumîn si'hiaj rej sô' riñan sô', ni ganakaj sô' si-sun rej sô' nda gùyùmàn gui ga'nîn' rej sô' suun riñan sô'. ³ Huê danj gahuin ngà nê', nga nîn' gâchin garan da'nga' ruhuô' ni gahuîn' dâj rûn' huin nej silfj hua lij, dadin' gi'nîn' gi'hiaj sun' chre ni dagahuîn' riñan nej nanè kij hua mán ruhuâ yumiguè nânj. ⁴ Sani nga gisîj diû, ni ga'nîn' Ma'an Ña'anj an ga'na' Da'nin, ni ga'nga Da'nin riki siyànàa, ni dagahuin dâj rûn' gataj ley ganahuin rà'a Moisés. ⁵ Dànanj giran'anj guendâ ganaranj nej guî 'nînj riki ley, da'nga ni ga'hue nagi'hiaj da'nînj Ma'an Ña'anj an ninj.

⁶ Ni rayi'f guendâ huin nê' da'ní Ma'an Ña'anj an ni ga'nîn gatûj Si-Espíritu Ma'an Ña'anj an ruhuâ nimân nê', ni Ma'an Espíritu dânj ga'min nùkuaj ni gata: “Ta lij, Taj.” ⁷ Huê danj ni nitaj si dagahuîn' riñan gakî'n'in, dadin' hiaj ni huîn' da'ní Ma'an Ña'anj an; ni si huîn' da'ní Ma'an Ña'anj an, ni huê danj giri' ni'hiâ' huîn' da'nì Ma'an Ña'anj an rayi'f guendâ si Ma'an Cristo huin sa gi'hiaj ganānin'.

**Duna'nga Pablo sisi sị nanikàj ñûn nej sij
dagahuin nej sij riñan gakin'in**

⁸ Yàngà' hia, nị a'ngô diû nị nun gịnị'in nej suj Ma'an Ña'anj an nị rayi'f dan nị, gunânj gitsi nej suj riñan nej ña'anj gi'hiaj ra'a nej sí. ⁹ Sanị hiaj, nị ni'in nej suj Ma'an Ña'anj yàngà'a, nị huê danj nanj ni'in Ma'an Ña'anj an nej suj, nùnj huin saj nị nanikàj ñûn nej suj nị gunânj gitsi nej suj nị gi'hiaj guesâ nej suj dagahuin nej suj sa taj ley rà'aj. ¹⁰ Hua nanj nịkaj chrej nej suj riñan nej gui nùn gi'ñanj an, nị nịkaj chrej nej suj riñan nej ahui nùn gi'ñanj an, nị nịkaj chrej nej suj riñan nej diû nị nịkaj chrej nej suj riñan nej hio' nùn gi'ñanj an. ¹¹ Nị yu'huí rayi'f sa gi'hiaj nej suj, dadin' man si gi'hiaj sun chré ngà nej suj.

¹² Gachín nì'hia si gi'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiâ, dadin' ñùnj nị gi'hiâ dàj rûn' gi'hiaj nej suj, gà' si 'ngo sa yì'i nùn gi'hiaj nej suj ngàj mánj. ¹³ Dadin' gà' ni'in nej suj si rayi'f guendâ ga'nán nị ganata' sìnìnj si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an riñan nej suj; ¹⁴ nị nùnj si ga'nán sanị gà' danj nị nun gi'hiaj nej suj si gahuín sí ninaj doj riñan nej suj, nị nun gi'hiaj anêj nej suj ñùnj, nị ganahuin rà'a nej suj ñùnj dàj rûn' gi'hiaj nej suj ngà si-ángel Ma'an Ña'anj an, nị dàj rûn' ganahuin rà'a nej suj Ma'an Cristo huê danj gi'hiaj nej suj ngàj. ¹⁵ Dànè' ga'anj sa gahuin nìhià' ruhuâ nej suj dânj rà'aj. Nị ga'min hue'é rayi'f nej sa gi'hiaj nej suj dânj, dadin' nda huin ruhuâ nej suj si giri nej suj rune ñan nej suj nị riki nej suj ra'á. ¹⁶ Nị rayi'f guendâ gatâ nuguan' yàngà'a, nị gahuín sí gunin' ngà nej suj nanj nîn'.

¹⁷ Ûta nìchràj ruhuâ nej sij ni'in nej sij nej suj, sanị sê si huin sà' ruhuâ nej sij mánj, sa huin ruhuâ nej sij huin si gi'hiaj anêj nej sij nej suj riñanj, da'nga nị ne' rùkù nị gàyì'li nej suj nị ginùn ñan nej suj nej sij ruhuâ nej sij. ¹⁸ Dùgùnàj huaj si ga nìchràj ruhuâ nej suj guendâ gi'hiaj nej suj sa sà'a ngà nej gui, sanị si ruhuâ nej suj gurugũñu'unj nej suj ñùnj nị gurugũñu'unj nej suj ñùnj daran' diû sanị sê man nga nné ngà nej suj ga'hue gi'hiaj nej suj dânj mánj. ¹⁹ Nej suj huin da'nî lij,

nì a'ngô ñûn giran' sàñùnĵ rayi'î nej suj dâĵ rûn' giran' 'ngo siyànà ga'nga da'ní, nda ga'hue gâhuin nej suj dâĵ rûn' huin Ma'an Cristo, ²⁰ ganîñ ruhuâĵ nì si ga'hue nì nda akuan' nì gùchĵ ñan màn nej suj, nì nàdùnàĵ si-nànèĵ, dadin' ganîñ chì ruhuâĵ ni'ín nej suj.

Nuguan' rán ga'min rayi'î Sara ngà Agar

²¹ Gataĵ nej suj garan' ruhuâ gi'nĵnj riki ley. Nun gunĵn nej suj dâĵ taj riñan ley rà' sa ûn'. ²² Dadin' huê danĵ nnunĵ riñan ñanj si ga huĵ da'ní Abraham, nì ga 'ngo da'ní sô' ngà Agar, nì a'ngoĵ ga ngà Sara. ²³ Sanĵ da'ní sô' ga'nga ngà Agar nì ga'nga ngà sa ganîñ ruhuâ ma'an sô', sanĵ da'ní sô' ga'nga ngà Sara nì ga'nga dadin' Ma'an Ña'anĵ an gataĵ si ga 'ngo da'ní sô'. ²⁴ Nuguan' nânĵ huin 'ngo da'nga'a garânj sûnj, nì nguêĵ siyànà nânĵ huin nuguan' guchi' Ma'an Ña'anĵ an 'ngo du'hua ngà nej sij; nì 'ngoĵ ga'na' raâ kĵj sinaí, nì nej da'ní siyànà nânĵ gi'nĵnj gi'hiaĵ sun chre nì dagahuĵn ninĵ riñan nej nanè kĵj huua nì gi'hiaĵ guesâ ninĵ dagahuĵn ninĵ sa taj ley; nì nânĵ huin Agar. ²⁵ Dadin' Agar huin kĵj Sinaí ñikĵn' riñan hio'ó Arabia, nì hueĵ huin Jerusalén huâ diû akuan', dadin' nne ngà nej da'nin, nì gi'hiaĵ sun chre nì dagahuĵn riñan nej nanè kĵj huua nì gi'hiaĵ guesaj dagahuĵn sa taj ley. ²⁶ Sanĵ Jerusalén nngaj ne' yàtà'a, nì hueĵ huin nni daran' nê', nì hua ni'nĵnj riñanj. ²⁷ Dadin' huê danĵ taj riñan ñanj:

Gañahuĵn nihià' ruhuâ', dadin' huĵn' siyànà aĵin, sò' nitaj da'ní hua;

nì gañahuĵn nihià' ruhuâ' nì gaguaj nùkuâ', dadin' nun gà'ì nneè kú' gi'hiaĵ ne'ej.

Dadin' dànanj ûta gà'ì da'ní siyànà gunâĵ hua gà' da' siyànà huâ nika.

²⁸ Dâĵ rûn' Isaac nì gataĵ Ma'an Ña'anĵ an si ga'nga' sô', huê danĵ nanĵ nê' nì huĵn' da'ní Ma'an Ña'anĵ an guendâ guyumân ruhuô' nanĵ dĵnĵnj. ²⁹ Huê dâĵ rûn' gata rùhuâ Ismael Isaac, nì huê danĵ gata rùhuâ nej judío nej guĵi ñikò' rukû Ma'an Jesús.

³⁰ Sani daj taj riñan ñanj rà'aj. “Giri ruhuâ dukuât Agar huin siyànà gi'ninj gi'hiaj sun chre ngà da'nín' Ismael, dadin' si ga'hue ganahuin rà'a Ismael nej sa ganahuin rà'a Isaac huin da'ní Sara huin siyànà hua ni'ninj riñan mánj.” ³¹ Huê danj dininj, ni sê da'ní Agar siyànà 'ninj gi'hiaj sun chre huin nê' mánj, da'ní Sara siyànà hua ni'ninj riñan huin nê'.

Ganikîn' ran nej suj dadin' gà' gananin nej suj riñan gakîn'in

5 Ganikîn' ran nej suj, dadin' gà' gananin nej suj gi'hiaj Ma'an Cristo, ni si ga'nín' ñan ñûn nej suj ley ni si ganin ruhuâ nej suj si ley gi'hiaj gananin nej suj mánj.

² Ñûnj huin Pablo, ni gata, ni si ganin ruhuâ nej suj si guendâ ga'ne' nej suj nninj garán raá nneè nà'aj nej suj ni gananin nej suj, hiô' ni nitaj nûnj guendâ ni'ñanj si gahu' Ma'an Cristo rayi'î nej suj mánj. ³ A'ngô ñûn gata gunin nej sí hua nanj ga'ne' nninj arán raá nneè nà'aj, ni da'hui niñan nej suj ni dagahuin nej suj daran' nej sun giyi'nin' gi'hiaj ley. ⁴ Nej suj taj si guendâ dagahuin nej suj sa taj ley ni gà' aché nika nej suj ni gatâ si gà' gahuin anêj nej suj riñan Ma'an Cristo; ni gà' ga'anj ni'hià nej suj nanj ánj. ⁵ Sani nej ñûnj, ni Ma'an Espíritu huin sa gi'hiaj ni guyumân ruhuâ nej ñûnj ni gana'huij nej ñûnj si gurugûñu'un ni ga'hue gi'hiaj nej ñûnj sa nika nanj ánj; ⁶ dadin' guendâ Ma'an Cristo, ni nitaj si ni'ñanj si giyi'ne' nninj arán raá nneè nò'ò', nej si nun gýyì'nè' nninj arán raá nneè nò'ò', ni guendâ guyumân ruhuô' ni ga'hue ga 'i ruhuô' ni'ín' nej dugui'.

⁷ Ni gà' huaj hue'é nej suj si-chrej Ma'an Ña'anj an sa'aj. Sani ahuin si garan' ñu'unj ni nun dagahuin nej suj riñan nuguan' yàngà'a rà'aj. ⁸ Ûta nìchràj ruhuâ nej suj ni'in nej suj ley, sani nga gakín Ma'an Cristo ga'na' nej suj ni nun ga'ninj suun si gi'hiaj nej suj dânanj mánj. ⁹ Doj chru dunu'man'an gachri' siganinj kînj sà'a ni gunu'man' daran' kînj sà' dânj gi'hia, “huê danj ni si hua 'ngo sí gachri' chrej yì'î riki 'ngo yi'nin' guì ni gà'huè' yì'î sô' daran' nej guì dânj.” ¹⁰ Ni

guyumân ruhuâj ni'ín Ma'an Señor, ni nitaj si giriñun ruhuâj ni'ín nej suj dadin' ni'in nej suj si huín 'ngo sí nìkò' rukû Ma'an Cristo ni gidigân nuguan' yàngà'a riñan nej suj; sanì Ma'an Ña'anj an gi'hiaj gahuin kastìgu sí gi'hiaj gachej ruhuâ nej suj, ahuin nanj sí ma'an huin nanj ánj.

¹¹ Gà'mìn rayi'í dìnñj, ni si hua nanj dugu'nín gi'hiaj guesâj ni gatâ si ña'an huaj gà'nè' nej suj nnñj arán ganikaj raa nneè nà'àj nej suj, ni nùnj huin saj ni hua nanj gata rùhuà nej judío ñùnj rà'aj, hiô' ni nitaj si ni'ñanj si gananñj si ginikò' Ma'an Jesús riñan rugutsi mánj. ¹² Dùgùnàj huaj si gà' 'ngo gà'nè' nej sí garan' ñu'unj nej suj nneè nà'àj nej sô'.

¹³ Dadin' gà' giyi'nñj riñan nej suj, gi'hiaj Ma'an Cristo nanj dìnñj; sanì sê man guendâ si giyi'nñj riñan nej suj ni ganahuin nìhià' ruhuâ nej suj ngà nneè kú nej suj mánj, sa gi'hiaj nej suj huin si ga 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj 'ngo ni a'ngô nej dugui' nej suj. ¹⁴ Dadin' da' hua gè ley ni ganahuin 'ngo rìn nuguan'an: “Ga 'ì ruhuâ' ni'ín' nej dugui' dàj rùn' 'ì ruhuâ' ni'ín' ma'an.” ¹⁵ Ni si man si ya'huij ñan' nej suj ni yâ nej suj 'ngo ni a'ngô nej dugui' nej suj mân nej suj, ni gùyùmàn 'ngo gui ni ganahuij 'ngo ni a'ngô nej dugui' nej suj gi'hiaj nej suj nanj ánj.

Sa garan' ruhuâ nneè kû' dagahuín' ni sa garan' ruhuâ Ma'an Espíritu Santo dagahuín'

¹⁶ Gatâ gunin nej suj: Ni dagahuin nej suj sa gataj Ma'an Espíritu, ni si dagahuin nej suj sa garan' ruhuâ nneè kú nej suj mánj. ¹⁷ Dadin' sa garan' ruhuâ nneè ku' ni nitaj si gininj hue'ej riñan Ma'an Espíritu, ni sa garan' ruhuâ Ma'an Espíritu ni nitaj si gininj hue'ej riñan nneè ku', ni unín' ngue huê danj ni nitaj si gi'hiaj nej suj dàj garan' ruhuâ nej suj mánj. ¹⁸ Sanì si Ma'an Espíritu huin sa gidigân dàj gi'hiaj nej suj, hiô' ni nitaj si ùta huaj si ginun ñan nej suj si-ley Moisés gà' mánj.

¹⁹ Ni nej gakìn' gurugui' gi'hiaj nneè ku' huin nej nânj: Ginikaj nika dugui', aché sîgìchrà', nagi'hiaj kij ma'an, ùta

huin ruhuâ nngaj ngà ahuin ñanj siyànà, ²⁰ ginûn ña'anj riñan ña'anj gi'hiaj ra'a sí, garânj sun guiì stu'huj a, nûn na'an ruhuâ ni'in dugui', gunin' ngà guiì, gachrûn yikòj, sa hue chre dan, garán riñan dugui', guchra' da'aj dugui', gidigân nuguan' nitaj si 'na' riñan ñanj si-nùguàn' Ña'anj an, ²¹ yikòj ruhuâ ni'in dugui', dagahui' guiì, go'o nne berente, úta kij ya, ni nej guiì gi'hiaj a'ngô gakïn hua dàj rûn hua nej gakïn' nânj, hué rayi'f nej gakïn' nânj dugunin gâ'lj nej suj, dàj rûn' gà' gataj sininj gunin nej suj, ni nej guiì gi'hiaj ahuin ñanj go'ngo ma'an nej gakïn' nânj ni si ga'hue gatû ninj ñan nikaj sun Ma'an Ña'anj nne yàtà'a mánj.

²² Sani nej sa gurugui' gi'hiaj Ma'an Espíritu riñan nej guiì gà' gananiakaj ruhuâ rayi'f si-gakïn' huin nej nânj: 'Ì ruhuâ, hua ñhià' ruhuâ, hua ñin'inj ruhuâ, hua nùkuaj ruhuâ, gananiñ àko ruhuâ, guruguñu'unj, guyumân ruhuâ, ²³ nìn gi'hiaj, da'nga' hue'ê gi'hiaj, ni si gi'hiaj nej suj nej nânj ni gà' dagahuin nej suj sun ga'nin' ley. ²⁴ Sani nej guiì huin da'ni Ma'an Cristo, ni gà' godoko' ninj daran' nej sa garan' ruhuâ nneè ku ninj riñan rugutsi. ²⁵ Ni si dagahuin ninj sa taj Espíritu, ni gi'hiaj ninj dàj rûn' garan' ruhuâ Ma'an Espíritu.

²⁶ Ni si gi'hiô' si úta huin' doj, ni si guri' gina'an ruhuô' ngà 'ngo ni a'ngô nej dugui', ni si gahuin yikòj ruhuô' ni'in' 'ngo ni a'ngô nej dugui' mánj.

Guruguñu'unj nej suj 'ngo ni a'ngô nej dugui' nej suj

6 Dinin, ni si hua 'ngo nej suj gini'in gininj 'ngo nej dinin nej suj riñan gakïn'in, ni nej suj nikin' ran riñan Ma'an Señor ni da'hui nej suj guruguñu'unj nej suj ni nagihiaj nika nej suj sí dânj; ni nìn ga'min nej suj ngà sí dânj, sani da'hui nej suj ga gudadú nej suj, dadin' si nuhuij ni duguane' sichre gakïn'in riñan nej suj ni gahuin ni gininj nej suj riñan gakïn'in. ² Guruguñu'unj nej suj nga guyumân sa ch'i riñan 'ngo ni a'ngô nej suj, ni hué danj gi'hiaj nej suj da'nga ni ga'hue dagahuin nej suj si-ley Ma'an Cristo.

³ Dadin' sí ganîn ruhuâ si huin sô' doj, nî nitaj nùnj huin sô', nî ma'an sô' gidigañu'unj sô'. ⁴ Huê danj nî, da' go'ngo nej suj gayakaj guendâ dâj hua sa gi'hiaj nej suj, nî ga'hue ga'min hue'ê nej suj rayi'î nej ma'an nej suj, nî si ga'hue ga'min nej suj rayi'î a'ngô nej guiî mánj. ⁵ Dadin' da' go'ngo nej suj nàgà'hui' guendâ rayi'î nej ma'an nej suj nanj ánj.

⁶ Nej suj riñan gidigân nej dinînt si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, nî da'hui' nej suj nî gi'hiaj nej suj sa sà'a ngà nej sô' nî guruguñu'unj nej suj sa gâchin riñan nej sô'.

⁷ Si gidigañu'unj nej suj; dadin' si ga'hue ga'min duku' riñan Ma'an Ña'anj an mánj: Dadin' si gi'hiaj nej suj sa sà'a nej si gi'hiaj nej suj sa a'nan'an nî huê sa gi'hiaj nej suj dânj ganahuin rà'a nej suj nanj ánj. ⁸ Dadin' sí gi'hiaj gakîn'in ngà nneè kú, nî gakîn' gi'hiaj sô' ngà nneè kú sô' gi'hiaj nî gâhui' nimân sô', sanî sí dagahuin sun giyi'nin' gi'hiaj Ma'an Espiritu Santo nî Ma'an Espiritu gi'hiaj nî ga nì'nà' sô' nî gane nìgànj sô' nanj ánj. ⁹ Si gininaj ruhuâ nê', guendâ gi'hiaj nê' sa sà'a mánj; dadin' gùyùmàn diû nî ganahuin rà'a nê' sa sà' gi'hiaj nê', sisi si ginichre ruhuâ nê' nanj ánj. ¹⁰ Huê danj nî, daran' diû nga huaj ga'hue gurugûñu'un' a'ngô nej guiî nî huê dùgùnàj huaj si gurugûñu'un', sanî ña'an doj huaj si gurugûñu'un' nej dugui' guyumân ruhuâ ni'in Ma'an Jesús nanj ánj.

Ga'min hue'ê Pablo rayi'î guendâ ginikò' Ma'an Señor Jesucristo riñan rugutsi

¹¹ Gini'hiaj nej suj dadin' ûta nîko hua nej letra gachrûnj ngà ra'á riñan nej suj. ¹² Daran' nej sí garan' ruhuâ dagahuin riñan nneè kú, nî nej sô' huin sí gi'hiaj guesâ si gâ'nè' nej suj nnînj arán raá nneè nà'àj nej suj, guendâ nun garan' ruhuâ nej sô' si gâta rùhuà nej sí nej sô' dadin' yu'hui' nej sô' ga'min nej sô' si ginikò' Ma'an Jesús riñan rugutsi nanj ánj. ¹³ Dadin' gâ' nitaj si dagahuin nej sí ga'ne' nnînj arán raá nneè nà'àj sa taj ley; sanî ganahuin nìhià' ruhuâ nej sô' guendâ guyumân

ruhuâ nej suj nî ga'ne' nej suj nnînj arán raḡ nneè nà'aj nej suj. ¹⁴ Nî gà' nun garán' ruhuâj ga'mînj hue'ê rayi'î ma'án mánj, sa ràyi'î garan' ruhuâj ga'mînj hue'ê huin rayi'î guendâ ginikò' Ma'an Señor Jesucristo riñan rugutsii, dadin' rayi'î si rùgùtsì Ma'an Cristo, nî gahui' nej sa rikî yumiguì riñânj nî huê danj nanj gahuín 'ngò sí gahui'i riñan yumiguì nanj ánj.

¹⁵ Dadin' guendâ Ma'an Cristo nî sê sa niñanj an huin si gà'nè' nnînj arán raḡ nneè nò'ò', nej sisi sî ga'ne' nnînj arán raḡ nneè nò'ò', sa ña'an huin si ganahuin nàkà ñûn' riñan Ma'an Ña'anj an nanj ánj. ¹⁶ Nî daran' nej sô' dagahuin dàj rûn' gatâ nî ga' dîn'inj ruhuâ nej sô' nî gurugûñu'unj Ma'an Ña'anj an nej sô', nî huê danj nanj ga' dîn'inj riñan yuman' Israel huin da'ní Ma'an Ña'anj an nanj ánj.

¹⁷ Gayakaj ga'anj ne' ñaan nî nun garán' ruhuâj si gata rùhuà gà' si 'ngò nej sí ñûnj; dadin' gà' úta giran' sàñûnj nî nîka da'nga' ginikaj nneè kú Ma'an Señor Jesús nanj ánj.

¹⁸ Si-sunuj Ma'an si-Seño nê' Jesucristo gane ngà nanè nimân nej suj nanj dîñînj. Nî huê dan huin rû'huaj nanj ánj.